

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТІ З ВЕРСТАТАМИ

*Квашук А. С., студ. (гр. ЛУ-01, ІХВ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Землянська О. В., ст. викл. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. Розглянуто питання з безпечної роботи за верстатом для спеціаліста, аварійні ситуації, які можуть статися та надані загальні рекомендації для запобігання аварійних ситуацій на робочому місці та шкоди для здоров'я людини. Важливим є залучення працівників, які працюють з верстатами до розробки правил безпеки. Їх думка і досвід можуть бути важливими при виявленні потенційних небезпек та розробці ефективних заходів захисту. Також це сприяє збільшенню їх свідомості та відповідальності за безпеку на робочому місці. Підвищення ефективності відбувається шляхом перевірки робочих місць на дотримання вимог сучасних стандартів.

Ключові слова: верстат, роботодавець, виробництво, правила безпеки, здоров'я людини, атестація.

Abstract. The article considers issues of safe work at the machine for a specialist, emergencies that may occur, and provides general recommendations for preventing accidents at the workplace and harm to human health. It is important to involve workers who work with machines in the development of safety rules. Their opinion and experience can be important in identifying potential hazards and developing effective protection measures. It also helps increase their awareness and responsibility for workplace safety. Efficiency is increased by checking workplaces for compliance with modern standards.

Keywords: machine, employer, production, safety rules, human health, certification.

Вступ. Правила безпеки при роботі з верстатами розробляються насамперед з метою забезпечення безпечного середовища роботи та запобігання травмам працівників. Вони включають заходи, спрямовані на уникнення аварійних ситуацій та мінімізацію ризиків, пов'язаних з їх використанням. Ці правила також спрямовані на захист майна та устаткування. Їх дотримання допомагає уникнути пошкоджень верстатів, зберігає робочі машини в гарному стані та знижує ризик виникнення виробничих аварій.

Забезпечення дотримання нормативних вимог та документів, що регулюють безпеку на робочому місці покращує репутацію підприємства та встановлюють ролі та обов'язки працівників, виключають необґрунтовані ризики та сприяють взаємодії всіх сторін з метою забезпечення безпеки.

При роботі за верстатом, спеціаліст повинен усвідомлювати, що є ризик виникнення різних небезпечних ситуацій, наприклад:

- потрапляння стружки в очі;
- потрапляння частини одягу, прикрас в рухомі частини верстата;
- ураження електричним струмом тощо.

Аналіз стану питання. Описані вище ситуації можуть статися з різних

причин, але на виробництві такі ситуації потрібно передбачити і вчасно усунути або зменшити ризик того, що ці небезпеки можуть завдати шкоди.

Мета роботи: проаналізувати небезпечні фактори при роботі за верстатами, надати рекомендації щодо безпечної роботи за ними та дотримання цих правил.

Методики, матеріали та результати досліджень. В цілому, розробка правил безпеки при роботі з верстатами має на меті забезпечення безпечного та здорового робочого середовища, запобігання травмам та виникненню аварійних ситуацій, збереження майна та відповідності нормативним вимогам. Вони є важливою складовою безпечного виробничого процесу і повинні регулярно оновлюватися та впроваджуватися в виробничий процес.

Робота за верстатами може бути потенційно небезпечною, але за дотримання певних безпечних принципів і заходів можна зменшити ризик виникнення аварійних ситуацій.

На самперед, за безпеку людини, яка працює в цеху, відповідає саме підприємство або роботодавець, і є вимоги, яких потрібно дотримуватись:

- роботодавець має робити медичний огляд працівників до прийняття та під час роботи;

- роботодавець зобов'язаний забезпечити безпечні та нешкідливі умови праці;

- роботодавець забезпечує працівників засобами індивідуального захисту;

Першочергово, на підприємства не беруть неповнолітніх. Згідно з законодавством праця неповнолітніх на виробництвах, установах і організаціях незалежно від форм власності і видів забороняється. При прийнятті на роботу спеціаліста треба обов'язково дати інструкцію як працювати за верстатом та розповісти про техніку безпеки [1].

Також важливу роль відіграє одяг, в якому працюють за обладнанням. При обробці деревини, каменю, або металу на верстатах, вилітає стружка, яка при потраплянні в очі чи в органи дихання може нашкодити здоров'ю людини. Загалом, у верстатів одразу мають бути встановлені спеціальні захисні екрани, чи інший прозорий матеріал, для захисту очей від стружки та пилу, якими можна легко маніпулювати для встановлення їх в необхідну позицію для роботи. Якщо конструкція верстата не передбачає встановлення таких екранів, необхідно використати спеціальні щитки або окуляри [2].

Для підвищення рівня безпеки або завчасного знаходження проблеми проводиться атестація робочого місця. Вона допомагає підвищити ефективність та безпеку на виробництві. Якщо при перевірці вимоги не були дотримані, то ті робочі місця повинні виключити з технологічного процесу або упорядкувати для подальшого використання.

До перевірки підлягають ті робочі місця, де використовуються технологічні процеси, обладнання, сировина і матеріали, які можуть нести небезпеку для здоров'я людини.

Атестація включає в себе:

- виявлення небезпечних і шкідливих виробничих факторів та причин їх виникнення на виробництві;
- вивчення гігієнічних факторів, тяжкості та напруженості трудових процесів на виробництві;
- оцінку робочого середовища і характеру праці на відповідність стандартів, санітарно-гігієнічних норм і правил;
- пояснення причини віднесення робочого місця до відповідної категорії із шкідливими умовами праці;
- розробку плану для покращення санітарно-гігієнічних умов та безпеки для верстатників.

Стосовно самого робочого місця:

- забороняється працювати на несправному верстаті, а також у випадку, коли на ньому несправне або незакріплене огороження;
- місце підключення до електричної мережі повинно бути позначене спеціальним знаком, на якому вказано напругу та вид струму в мережі;
- частини верстата, що можуть проводити електричний струм, повинні мати ізоляцію або огороження. Також частини, які можуть проводити струм внаслідок пошкодження електричних кабелів, мають бути заземлені;
- штепсельні розетки та вилки повинні відповідати напрузі мережі.

Висновки. В статті було проаналізовано роботу за верстатами та рекомендації щодо правил безпеки при роботі з ними.

Підсумуємо. Перед початком роботи за верстатом необхідно:

- пройти відповідне навчання для безпечної роботи з машинами та електроінструментами;
- перед початком роботи переглянути та ознайомитися з відповідними робочими процедурами;
- експлуатувати машини та електроінструменти відповідно до робочих інструкцій;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- перевіряти обладнання на наявність дефектів перед його використанням.

Необхідно повідомляти про небезпеку для здоров'я та безпеки, травми або проблеми, включаючи будь-які небезпечні методи роботи на машині або пошкоджене обладнання, керівнику, для запобігання виникнення аварійних ситуацій та травм [3].

Завжди носити відповідне захисне спорядження, таке як окуляри для захисту очей, захисні навушники, рукавиці і безпечне взуття. Захисне спорядження може допомогти уникнути травм і запобігти аваріям. Підтримувати робоче місце в чистоті та порядку. Забезпечте вільний доступ до верстату і заберіть зайві предмети, що можуть заважати роботі або стати причиною аварії. Перед початком роботи перевірити верстат на наявність пошкоджень або відсутність виробничих дефектів. Переконайтеся, що всі механізми та захисні пристрої працюють належним чином. Не використовуйте пошкоджені або затуплені інструменти. Підтримуйте свої інструменти у гарному стані та замінійте їх при необхідності.

Необхідно завжди використовувати електричні верстати з надійними захисними установками і уникайте використання відкритих джерел енергії, таких як ножиці або ланцюгові пилки. Вони можуть бути небезпечними і спричинити серйозні травми. Бути уважим при використанні захисних пристроїв, таких як огороження, кришки та пристрої автоматичного відключення. Ніколи не знімайте або обходьте ці пристрої, оскільки вони призначені для вашої безпеки.

Забезпечувати, щоб лише кваліфіковані та навчені працівники мали доступ до верстатів. Некваліфіковані особи можуть не вміти правильно використовувати верстати та не розуміти потенційні небезпеки. Регулярно проходити навчання та інструктажі з питань безпеки всім працівникам, які працюють з верстатами. Заохочуйте свідоме ставлення до безпеки, виявлення потенційних небезпек та повідомлення про них. Все це допоможе зменшити ризик виникнення аварійних ситуацій.

Література

1. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. Наказ 19.12.2013 № 966. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 лютого 2014 р. за № 327/25104. URL: http://nmcpz.ho.ua/document/biblio/prav_instrument.pdf

2. Дементій Л.В., Гончарова С.А. Д-30. Охорона праці в механічних та складальних цехах. – Краматорськ: ДДМА, 2005. – 312 с.

3. Machine safety guidelines, 2015. URL: <https://ehs.utoronto.ca/wp-content/uploads/2015/10/Machine-Safety-Guidelines-2015.pd-Updated.pdf>